

การพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ
THE DEVELOPMENT OF THE DEVELOPMENT OF A STRENGTHENING POSITIVE
DISCIPLINE HANDBOOK FOR STUDENTS' PARENTS OF WIENGSA SCHOOL

ศศิวรรณ มุสิก *

Sasiwan Musik

นัจฉริ เจริญสุข *

Nacharee Jaroensuk

ชูศักดิ์ เอกเพชร *

Chusak Akephet

Corresponding Author E-mail: sakura.oum22@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวก 2) สร้างและพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวก 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน 1) ศึกษาสภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง 310 คน 2) สร้างและพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครอง 3) ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การใช้คู่มือ และแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยศึกษาจากสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ทั้งในด้านพฤติกรรมเชิงบวกและพฤติกรรมเชิงลบ ผลที่ได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. คู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้ 1) บทนำ 2) การสร้างวินัย 3) วินัยเชิงบวก 4) สื่อเพิ่มเติม

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ ด้านความมีประโยชน์ ด้านเป็นไปได้อ้างอิง และด้านความเหมาะสม และผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจหลังการใช้คู่มือเพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คู่มือ, วินัยเชิงบวก, ผู้ปกครอง

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the level of knowledge and understanding about positive discipline, 2) to design and develop a handbook for strengthening positive discipline, and 3) to evaluate the appropriateness and potential effectiveness of the strengthening positive discipline handbook for parents of students at Wiengsa School. The research procedure comprised three stages: 1) assessing the level of knowledge and understanding about positive discipline among parents of 310 students through data collection, 2) designing and developing the strengthening positive discipline handbook for parents, and 3) evaluating the appropriateness, potential effectiveness, and usefulness of the handbook. The research utilized various instruments for data collection, including questionnaires, in-depth interviews, achievement evaluation tests based on handbook usage, and evaluation forms for assessing appropriateness, potential effectiveness, and usefulness. Basic statistical methods, such as percentages, means, standard deviations (S.D.), and t-tests, were employed for data analysis.

The results of this research found that:

1. The level of knowledge and understanding about positive discipline among parents of Wiengsa School students was assessed by examining parenting styles and behaviors, both positive and negative. Overall, the results indicated a high level of understanding.
2. The strengthening positive discipline handbook for parents of Wiengsa School students comprised four parts: 1) Introduction 2) Strengthening Discipline 3) Positive Discipline, and 4) Additional Resources.
3. The evaluations of the appropriateness, potential effectiveness, and usefulness of the strengthening positive discipline handbook for parents of Wiengsa School students yielded overall results at the highest level, with rankings in terms of usefulness, potential effectiveness, and appropriateness. Following the utilization of the handbook, parents demonstrated a statistically significant increase in their understanding, at a significance level of 0.05.

Keywords: Handbook, Positive discipline, Parents

บทนำ

ท่ามกลางกระแสความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศในยุคปัจจุบัน สภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม และการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ นับตั้งแต่สถาบันครอบครัว ชุมชน การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้คนไทยที่เคยใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเป็นสังคมไทยสมัยใหม่ที่มีความซับซ้อน ทุกคนจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น ทำให้สังคมนั้น ๆ ตกอยู่ในภาวะสับสน

สมาชิกในสังคมขาดความมีวินัย ปราศจากจิตสำนึกที่จะรับผิดชอบสังคมร่วมกัน ซึ่งการมีวินัยเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นระเบียบและมีแบบแผนของคนอันเป็นคุณลักษณะที่ก่อให้เกิดความเรียบร้อยดีงามของแต่ละสังคม ดังนั้นการอบรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนของชาติมีวินัย รู้จักกับการเคารพสิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่พึงกระทำอย่างยั่งยืนเป็นอันดับแรก

การที่บุคคลจะมีวินัยในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมีวินัยในตนเองเสียก่อน เนื่องจากการมีวินัยในตนเองนั้นเป็นรากฐานของการควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ในสังคม การมีวินัยในตนเองมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับตนเอง มิฉะนั้นการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นในสังคมย่อมจะเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่สามารถมีวินัยในตนเองได้ก่อนแล้ว การจะสร้างวินัยเพื่อส่วนรวมก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการมีวินัยในตนเองเปรียบเสมือนเครื่องขัดเกลาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต รักในความถูกต้อง และเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเมื่อสามารถปฏิบัติตนให้มีวินัยได้แล้ว วินัยนั้นจะนำความสุขกายสบายใจมาสู่ตน

การสร้างวินัย เป็นการสอนหรือฝึกคนให้เชื่อฟังกฎระเบียบหรือแนวทางการปฏิบัติตนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งมักเป็นคำที่ใช้กันมาอย่างผิด ๆ โดยเอาไปสับสนกับการลงโทษ (อรรพรรณ ล่องลือฤทธิ์, 2565, น. 9) การลงโทษนั้นมุ่งที่จะควบคุมพฤติกรรม ซึ่งเป็นการสร้างวินัยเชิงลบ หมายถึง การบังคับ ห้าม ไม่ อย่า หยุด สิ่ง ดุ ต่ำ ตะคอก ถากถาง ประชด เป็นการควบคุมคำพูด ที่ควบคุมสั่ง เน้นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีการลงโทษทำร้ายร่างกายและจิตใจ (ปนัดดา ธนเศรษฐกร, 2561) วิธีการเหล่านี้เป็นวิธีการที่ลิดรอนสิทธิของบุคคลทั้งสิ้น อีกทั้งยังเป็นการลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ หล่อหลอมให้เป็นคนขาดความภาคภูมิใจในตนเอง โหยหาความอบอุ่น ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ยึดติดอยู่แต่ความต้องการของตนเอง จนไม่สามารถพัฒนาเป็นจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้ (Dreikurs et al., 2004; Dreikurs & Soltz, 1991; Nelsen, 2006) ในขณะที่การสร้างวินัยเชิงบวกนั้นจะมุ่งพัฒนาพฤติกรรมมากกว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีความประพฤติที่เหมาะสม โดยต้องอาศัยการควบคุมตนเอง เป็นการขัดเกลาพฤติกรรม และช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้การควบคุมตนเองไปพร้อม ๆ กับการให้กำลังใจ

การสร้างวินัยเชิงบวก เป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ใช้วิธีการลงโทษ เป็นการเอาใจใส่ใกล้ชิดเด็ก ให้คำแนะนำอย่างอบอุ่น โดยปราศจากการตี / ลงโทษ เพื่อหวังผลที่ดีต่อเด็กในระยะยาว และการตีเป็นการหวังผลระยะสั้น แต่ทำร้ายเด็กระยะยาว (สมบัติ ตาปัญญา, 2563) การสร้างวินัยเชิงบวกเป็นการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังวินัย เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเคารพกฎระเบียบในสังคม โดยเน้นพฤติกรรมที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ ตามพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งเป้าหมายสูงสุดของการสร้างวินัยเชิงบวก คือ การพัฒนาให้เด็กเป็นคนมีวินัยในตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง (ปิยวลี ธนเศรษฐกร และ ปนัดดา ธนเศรษฐกร, 2563) ซึ่ง Nelsen et

al. (2007 อ้างถึงใน ชุมศิริ ตันติธรา, 2559) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก ดังนี้ 1) การเคารพซึ่งกันและกัน คือการเคารพตนเอง ความต้องการและความเป็นมนุษย์ของเด็ก 2) ตระหนักถึงเหตุผลของเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก 3) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผู้ปกครอง ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการรับฟังและเปิดโอกาสให้เด็กคิดพูดและทำมากกว่าบอกพวกเขาให้คิดหรือทำตามคำสั่ง 4) ความเข้าใจในโลกของเด็ก พัฒนาการของเด็กมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง 5) การสอนอย่างมีวินัยการสอนอย่างมีคุณภาพทางสังคมและทักษะชีวิตไม่ควรตามใจหรือลงโทษโดยใช้ความรุนแรง 6) การแก้ปัญหาใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้การลงโทษ การถูกตำหนิใช้วิธีการแก้ปัญหา เราต้องเรียนรู้แบบพร้อมกับเด็ก ในกระบวนการหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีความเคารพในสิทธิของเด็กและมีความเป็นประโยชน์ 7) การให้กำลังใจเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในลักษณะของตัวเองไม่ใช่ชมเชยความพยายามหรือพัฒนาการของเด็กเพียงเท่านั้น 8) ให้การสนับสนุนและความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก ผู้ปกครองหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กจะต้องมีความพร้อมและมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดูแลเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความร่าเริง แจ่มใสและมีความสุข มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว ชุมชนสังคม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติจำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้คิดอย่างมีเหตุผลตามลำดับของการพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย ทุกสถาบันในสังคมจึงมีบทบาทในการปลูกฝังการมีวินัยแก่คนในชาติ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและการปกครอง สื่อมวลชน องค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันครอบครัวที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนทุกวัยที่จะต้องปลูกฝังเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ให้เกิดคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย เคารพกติกาของสังคม โดยไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น

โรงเรียนเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เป็นสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษา มีการจัดการศึกษาโดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้คู่คุณธรรม จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยโรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคม เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมมาโดยตลอด แต่ในสภาพปัจจุบันทางโรงเรียนยังมีปัญหาเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักเรียนบางกลุ่ม ในเรื่องของการขาดระเบียบวินัยและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบทางด้านคุณภาพการศึกษาและสติปัญญาของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ อันเป็นช่วงวัยที่อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องอารมณ์ที่แปรปรวน และบ่อยครั้งการไม่สามารถจัดการอารมณ์ได้ก็เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นหากพวกเขาเรียนรู้เท่าทันและสามารถจัดการอารมณ์ตนเองได้ จะทำให้พวกเขาเหล่านี้สามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (แพรวพรรณ สุริวงศ์, 2559) ส่งผลให้ทางโรงเรียนและผู้ปกครองต้องหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การเสริมสร้างวินัยเชิงบวกนั้น ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุด เป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนในสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้การเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการรอบด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามวัย พ่อแม่และคนเลี้ยงดูใกล้ชิด จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อลูก นอกเหนือจากการเลี้ยงดูทางกายแล้ว พ่อแม่ยังต้องมอบความรักความอบอุ่นให้ลูก เนื่องจากเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและตอบสนองความต้องการทางกายใจ สังคม ด้วยความรัก ความอบอุ่น อย่างเพียงพอเหมาะสม จะทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากคนรอบข้างรู้สึกมั่นใจ ภาคภูมิใจและตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง เป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีทักษะคิดวิเคราะห์ รู้ว่าอะไรถูกหรือผิด ช่วยให้สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข ซึ่งทำให้เด็กคนนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคม ในขณะที่บางครอบครัวไม่ได้เลี้ยงดูด้วยความรักความเข้าใจ หรือชอบแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงต่อกันทั้งทางกาย วาจา ก็จะมีผลกระทบต่อตัวเด็ก ตัวเด็กจะเกิดบาดแผลทางจิตใจ บางครั้งอาจจะเป็นเรื่องของวิตกกังวล ซึมเศร้า ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจ ไม่เห็นคุณค่าในตัวตนของตนเอง และมีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2562) เพราะฉะนั้นครอบครัวจึงควรมีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับเด็ก เด็กทุกคนมีความสามารถตามธรรมชาติที่จะรับรู้ความรัก ความสุข การสร้างสรรค์และเอื้ออาทร ความยุติธรรมและความไม่ยุติธรรมการดูแลเด็กให้เติบโตอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยคำชมเชย การสัมผัสที่เต็มไปด้วยความรักและการหลีกเลี่ยงความรุนแรงหรือการคุกคามเพราะสารเคมีโดพามีนและเซโรโทนิน จะทำให้สมองมีความมั่นคงทางอารมณ์และสุขภาพจิตที่ดี (ชายแดน เดชาฤทธิ์ และ อัญชลี ขยานุวัชร, 2561, น.11-12)

จากการศึกษาสภาพการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และผู้ปกครองเด็ก พบว่า ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยวิธีการที่ไม่ใช้ความรุนแรง ดังผลการศึกษาเรื่องความรุนแรงต่อเด็ก ในประเทศไทย พบว่า เด็กถูกรกระทำด้วยความรุนแรงทั้งทางกาย วาจา เพศ และการทอดทิ้งจากคนใกล้ชิด ซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ผู้ปกครองจำนวนหนึ่งได้ให้เหตุผลที่กระทำรุนแรงต่อเด็กว่า ต้องการอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี ไม่อยากต้องการกระทำ ความรุนแรงกับเด็ก แต่ไม่ทราบวิธีการและทางเลือกที่ดีกว่านี้ (พัชรา พุ่มพชาติ, 2561, น. 17) สภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึง การขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมจากผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการพัฒนา

ของเด็กมากที่สุด จะส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงปัญหาของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ เป็นแนวทางการพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนักเรียนด้วยวิธีการสร้างวินัยเชิงบวกที่ถูกต้อง อันส่งผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ
2. เพื่อสร้างและพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

1.1 ประชากร

ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,380 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) การศึกษาสภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ จำนวน 1,380 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของยามานะ (Yamane, 1967, p. 887) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 310 คน และทำการเลือกตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามระดับชั้น

2) การสร้างและพัฒนาคู่มือ ประกอบด้วยผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 50 คน ได้มาโดยการคัดเลือกจากผู้ปกครองที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการวิจัย

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการใช้คำถามปลายเปิดเพื่อสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน

2) แบบสอบถามการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

วิเคราะห์สภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ หลังจากนั้นร่างคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยศึกษากรอบแนวทางการดำเนินงานจากแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคู่มือ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการหาคุณภาพ IOC และการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อพัฒนาปรับปรุงคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และแบบตรวจสอบคุณภาพรูปแบบโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3. ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

นำร่างคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองฯ ให้กลุ่มผู้ปกครองทดลองใช้ และวิเคราะห์ผลการใช้งาน โดยใช้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง ก่อนและหลังการใช้คู่มือฯ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นพัฒนาปรับปรุงคู่มือฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลก่อนการใช้คู่มือและแบบทดสอบวัดผลหลังการใช้คู่มือ

2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่า t-test ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยศึกษาจากสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองทั้งในด้านพฤติกรรมเชิงบวกและพฤติกรรมเชิงลบ ผลที่ได้โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พฤติกรรมเชิงบวก

ข้อคำถาม		$\bar{X}$	S. D.	สภาพความเป็นจริง
1	ลูกสามารถพูดคุยกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ทุกเรื่อง	3.45	1.34	ปานกลาง
2	บิดามารดาหรือผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนลูกด้วยเหตุผล โดยไม่ใช้อารมณ์	3.65	1.14	มาก
3	บิดามารดาหรือผู้ปกครองรับฟังความคิดเห็นของลูกทุกคน	3.78	1.29	มาก
4	บิดามารดาหรือผู้ปกครองส่งเสริมสิ่งที่ดีให้แก่ลูกตามความชอบและความสนใจ โดยไม่บังคับ	4.25	0.96	มาก
5	บิดามารดาหรือผู้ปกครองยกย่องชมเชยเมื่อลูกทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ	3.98	1.18	มาก
6	เมื่อลูกเกิดความท้อแท้ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะให้กำลังใจ	4.41	0.94	มาก
7	เมื่อลูกกลับบ้านผิดเวลา บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะถามหาเหตุผลและตักเตือน โดยไม่ใช้อารมณ์	3.43	1.31	ปานกลาง
8	ดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำอย่างอบอุ่น โดยปราศจากการลงโทษ หรือการตี	3.32	1.18	ปานกลาง
9	ควบคุมพฤติกรรมลูก โดยการทำให้ดูเป็นแบบอย่าง	3.86	1.10	มาก
10	ชมเชย หรือให้รางวัล เมื่อลูกทำดี	4.24	0.95	มาก
รวม		3.84	1.14	มาก

1.1 ด้านพฤติกรรมเชิงบวก โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เมื่อลูกเกิดความท้อแท้ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะให้กำลังใจ มีระดับสูงสุด รองลงมาคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองส่งเสริมสิ่งที่ดีให้แก่ลูกตามความชอบและความสนใจ โดยไม่บังคับ รองลงมาคือ ชมเชยหรือให้รางวัล เมื่อลูกทำดี รองลงมาคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ยกย่องชมเชย เมื่อลูกทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ รองลงมาคือ ควบคุมพฤติกรรมลูก โดยการทำให้ดูเป็นแบบอย่าง รองลงมาคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองรับฟังความคิดเห็นของลูกทุกคน รองลงมาคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนลูกด้วยเหตุผล โดยไม่ใช้อารมณ์ รองลงมาคือ ลูกสามารถพูดคุยกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ทุกเรื่อง รองลงมาคือ เมื่อลูกกลับบ้านผิดเวลา บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะถามหาเหตุผลและตักเตือน โดยไม่ใช้อารมณ์ และดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำอย่างอบอุ่นโดยปราศจากการลงโทษ หรือการตี มีระดับต่ำที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พฤติกรรมเชิงลบ

ข้อคำถาม		$\bar{X}$	S. D.	สภาพความเป็นจริง
1	เมื่อเด็กทำผิดลงโทษด้วยการตี เพื่อให้หลานจำ	2.70	1.26	ปานกลาง
2	ควบคุมพฤติกรรมของลูก ด้วยการดุว่า ตี หรือทำให้อด	3.78	0.98	มาก
3	คุณเห็นด้วยว่า การสร้างวินัยให้กับเด็ก คือการลงโทษให้เข็ด เพื่อไม่ให้กลับมาทำพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นอีก	3.87	1.00	มาก
4	เปรียบเทียบลูกกับเด็กคนอื่น	3.66	1.20	มาก
5	บังคับให้ลูกทำตามสิ่งที่ตนเองคิดว่าดี	3.27	1.28	ปานกลาง
6	มีปฏิกริยารุนแรง เช่น โกรธ อารมณ์ฉุนเฉียว เมื่อลูกมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	3.06	1.21	ปานกลาง
7	ใช้คำหยาบและถ้อยคำที่รุนแรงในการอบรมสั่งสอนลูก	3.77	1.26	มาก
8	พูดซ้ำ ๆ ย้ำในสิ่งที่เด็กเคยทำผิดพลาดอยู่เสมอ เมื่อไม่พอใจกับพฤติกรรมของเด็ก	3.86	1.20	มาก
9	ดุว่า ว่ากล่าว หรือทุบตี เมื่อลูกไม่เชื่อฟัง	4.14	0.98	มาก
10	พูดตะคอก เพื่อให้เด็กทำหรือหยุดทำ ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนต้องการ	4.23	0.90	มาก
รวม		3.63	1.13	มาก

1.2 ด้านพฤติกรรมเชิงลบ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พูดตะคอก เพื่อให้เด็กทำหรือหยุดทำ ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนต้องการ มีระดับสูงสุด รองลงมาคือ ดุว่า ว่ากล่าว หรือทุบตี เมื่อลูกไม่เชื่อฟัง รองลงมาคือ คุณเห็นด้วยว่า การสร้าง

วินัยให้กับเด็ก คือการลงโทษให้เข็ด เพื่อไม่ให้กลับมาทำพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นอีก รองลงมาคือ พุดซ้ำ ๆ ย้ำในสิ่งที่เด็กเคยทำผิดพลาดอยู่เสมอ เมื่อไม่พอใจกับพฤติกรรมของเด็ก รองลงมา คือ ควบคุมพฤติกรรมของลูก ด้วยการดุด่า ตี หรือทำให้กลัว รองลงมาคือ ใช้คำหยาบและ ถ้อยคำที่รุนแรงในการอบรมสั่งสอนลูก รองลงมาคือ เปรียบเทียบลูกกับเด็กคนอื่น รองลงมา คือ บังคับให้ลูกทำตามสิ่งที่ตนเองคิดว่าดี รองลงมาคือ มีปฏิกิริยารุนแรง เช่น โกรธ อารมณ์ ฉุนเฉียว เมื่อลูกมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และเมื่อเด็กทำผิดลงโทษด้วยการตี เพื่อให้หลานจำ มี ระดับต่ำที่สุด

2. ผลการพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ ได้โครงสร้างคู่มือ ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบต่าง ๆ และเนื้อหาสาระ คือ หน้าปก คำนำ สารบัญ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การสร้างวินัย ส่วนที่ 3 วินัยเชิงบวก ส่วนที่ 4 สื่อเพิ่มเติม และบรรณานุกรม ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าค่าความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ส่วนประกอบต้น ส่วนเนื้อหาและส่วนประกอบท้ายอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ทุกข้อ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเพิ่มตัวอย่างเหตุการณ์ในการสร้างวินัยเชิงบวก ให้กับผู้ปกครอง คู่มือจะต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง อ่านเข้าใจง่าย เหมาะกับผู้ปกครอง นักเรียน รูปแบบการจัดทำคู่มือ มีความน่าสนใจ มีการใช้ตัวอาไศย์ ทำให้สะดวกในการศึกษา เพิ่มเติม

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของคู่มือในการ สร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม ความเป็นไปได้และ ความมีประโยชน์ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ

รายการประเมิน		$\bar{X}$	S. D.	ระดับความเห็น
1	ความเหมาะสม	4.56	0.49	มากที่สุด
2	ความเป็นไปได้	4.60	0.51	มากที่สุด
3	ความมีประโยชน์	4.70	0.50	มากที่สุด
รวม		4.62	0.50	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของคู่มือในการ สร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านเป็นไปได้อีก และด้านความเหมาะสมตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที t-test ความรู้ความ เข้าใจก่อนและหลังการใช้คู่มือ คู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน เวียงสระ

การใช้คู่มือ	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>Sig.</i>
ก่อนใช้คู่มือ	50	13.28	2.87	16.890	.000***
หลังใช้คู่มือ	50	19.74	0.56		

ผลจากการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้คู่มือ โดยรวมก่อนการใช้คู่มือ ในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.87 และคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้คู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ เท่ากับ 19.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56 โดยค่าเฉลี่ยหลังการใช้คู่มือมีค่ามากกว่าก่อนใช้คู่มือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยศึกษาจากสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ทั้งในด้านพฤติกรรมเชิงบวกและพฤติกรรมเชิงลบ ผลที่ได้โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

เหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก แม้ว่าจะมีพฤติกรรมการเลี้ยงดูเชิงบวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบการเลี้ยงดูที่เป็นพฤติกรรมเชิงลบอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเฉพาะการใช้วาจาที่รุนแรง เพื่อหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ปั่น ดุ ต่ำ ตะคอก ประชด หรือเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น โดยพฤติกรรมเชิงลบนี้อาจเกิดจากความเคยชินกับวิธีการเดิม ๆ หรือจากประสบการณ์เดิมที่ผู้ปกครองเคยได้รับในอดีต และส่งผลมายังพฤติกรรมในปัจจุบัน จากสภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึง การขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยวิธีการสร้างวินัยเชิงบวก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระยะยาวแก่ตัวเด็ก เนื่องจากการเลี้ยงดูที่เป็นพฤติกรรมเชิงลบไม่ได้ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่ได้เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยโต้ตอบหรือไตร่ตรองอย่างรอบด้าน ทำให้เด็กไม่เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลที่ตามมา นอกจากนี้การลงโทษด้วยความรุนแรงการยับยั้งให้เด็กหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ชั่วขณะเท่านั้น เป็นเพียงการบังคับให้ฝืนใจยอมทำตาม เด็กไม่ได้เรียนรู้อะไรเลยในสิ่งที่เราต้องการจะบอกเขาผ่านการใช้นัยเชิงลบ นอกจากความรู้สึกลัวและไม่เป็นที่ต้องการ เด็กจะมีความเชื่อว่าการถูกห้าม การบังคับ การไม่ทำ การหยุดกระทำในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้วยการใช้บทลงโทษด้วยความรุนแรงนั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดาและยอมรับได้ แนวโน้มเมื่อเด็กโตขึ้นพฤติกรรมที่ผ่านวัยมากับการถูกส่งเสริมด้วย

วินัยในเชิงลบ จะเกิดการเลียนแบบอย่างที่เราเห็นจากผู้ใหญ่ แล้วใช้ความรุนแรงในการโต้ตอบต่อปัญหา เข้าสังคมยากและมีปัญหาในด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในอนาคต จึงเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก เพื่อให้สามารถเลี้ยงดูบุตรหลานของตนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ชารสินธุ์ และ วรณช ไชยวาน (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตชุมชนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่าผู้เลี้ยงดูมีพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านบวก ที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่ให้การเลี้ยงดูเด็กในระดับดี แต่ก็มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านลบที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกับเด็กในระยะยาว อีกทั้งมีพฤติกรรมด้านบวกที่ผู้เลี้ยงดูไม่ปฏิบัติเลย จึงควรต้องเร่งส่งเสริมให้ผู้เลี้ยงดูตระหนักถึงการเลี้ยงดูที่เหมาะสม

2. การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ

ผลการพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ผู้เชี่ยวชาญ แนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเพิ่มตัวอย่างเหตุการณ์ในการสร้างวินัยเชิงบวกให้กับผู้ปกครอง 2) ผู้เชี่ยวชาญ แนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับคู่มือจะต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง อ่านเข้าใจง่าย เหมาะกับผู้ปกครองนักเรียน 3) ผู้เชี่ยวชาญ ชื่นชมรูปแบบการจัดทำคู่มือ มีความน่าสนใจ มีการใช้ควาเ้าคิด ทำให้สะดวกในการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งคู่มือฯ เป็นหนังสือที่ให้ข้อความรู้เกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก ให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้มีความเข้าใจ และสามารถดำเนินการในการสร้างวินัยเชิงบวก ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามที่ ปรีชา ช่างขวัญยืน (2551, น. 127-132) กล่าวว่า คู่มือเป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้อื่น โดยมีมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้เรียนมีความเข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม โดยมีแนวคิดการจัดทำคู่มือสอดคล้องตามที่ พิเศษ บัณฑิต (2556) ได้กล่าวไว้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดหัวเรื่องที่จะทำ คำนคว้า จัดหา รวบรวม และศึกษารายละเอียดเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) จัดทำกระบวนการ/ขั้นตอนงาน Work Flow 3) เขียนรายละเอียดในแต่ละกระบวนการ/ขั้นตอนงาน 4) ทดสอบ 5) ปรับปรุง เผยแพร่ ใช้งานจริง 6) ประเมิน ปรับปรุง พัฒนาให้เป็นปัจจุบัน และใช้เป็นมาตรฐาน

3. ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน เป็นคู่มือที่ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองหรือบุคคลที่สนใจในเรื่องของการสร้างวินัยเชิงบวก เพื่อให้สามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกได้อย่างถูกต้อง

และเหมาะสม ซึ่งเป็นการสร้างวินัยที่ปราศจากความรุนแรง เน้นการส่งเสริมเอาใจใส่อย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตและมีพัฒนาการได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ ช่วยให้เด็กได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ ที่ได้นั้นจะต้องมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย ตามที่ ทานิดา ศิลปะ (2553, น. 27) กล่าวถึงความหมายของคู่มือว่า คู่มือ เป็นหนังสือหรือสื่อเล่มเล็กกะทัดรัด พกพาสะดวก มีเนื้อหาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย เน้นการปฏิบัติหรือทำกิจกรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา มีรายละเอียดที่ง่ายต่อการรับรู้ เข้าใจ และต้องมีภาพประกอบด้วยเสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

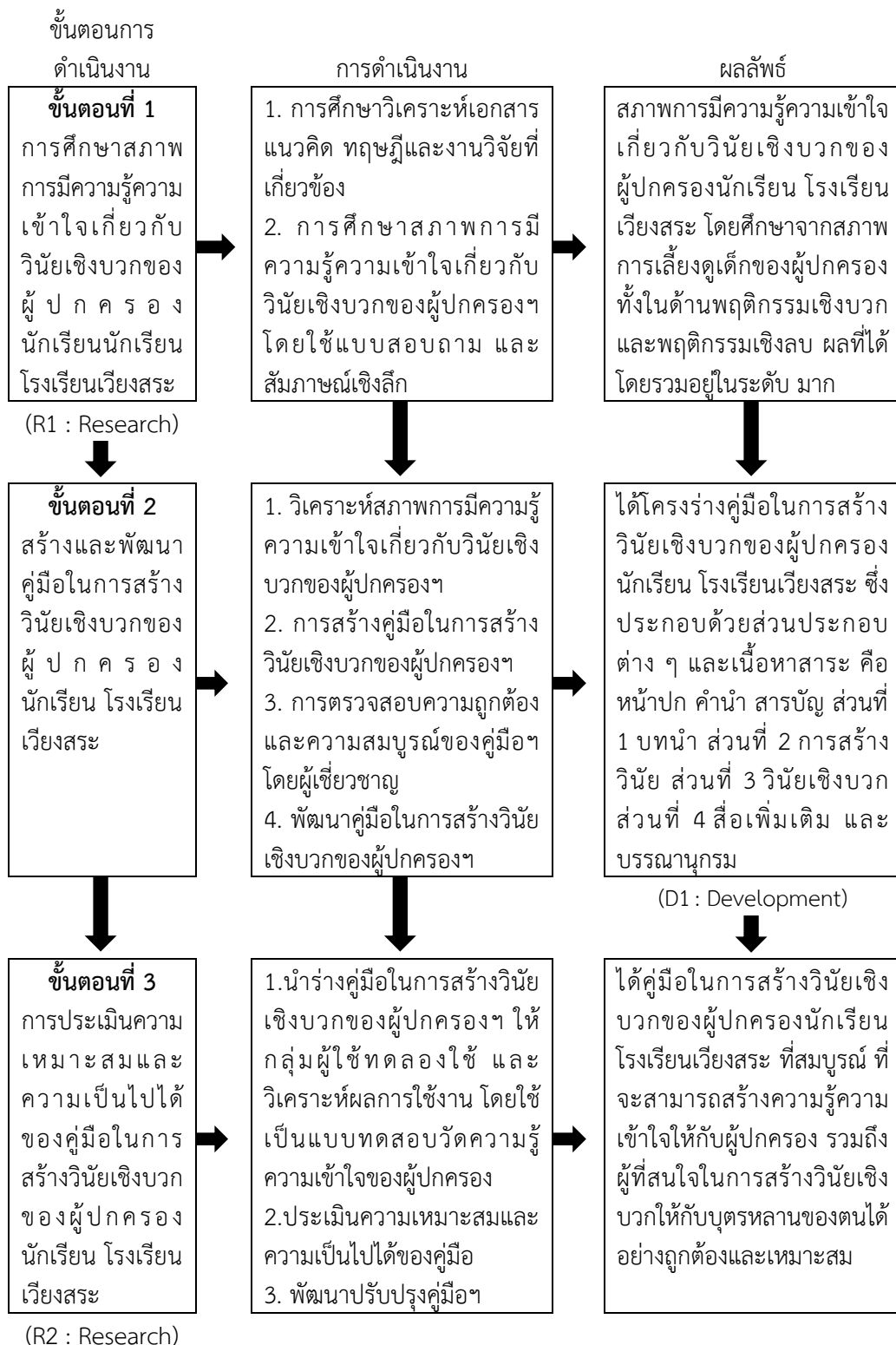
3.1 ด้านความเหมาะสม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คู่มือมีเนื้อหาและส่วนประกอบที่เหมาะสม เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับผู้ปกครอง ครูบุคลากรทางการศึกษา และบุคคลทั่วไป สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ

3.2 ด้านความเป็นไปได้ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันยังมีผู้ปกครองนักเรียนเป็นจำนวนมากที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก ที่จะช่วยให้การดูแลเลี้ยงดูบุตรหลานได้อย่างเหมาะสม และเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ การนำคู่มือมาใช้ในการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกให้กับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3.3 ด้านความมีประโยชน์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ เป็นคู่มือที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก ที่ผู้ปกครอง ครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร และบุคคลทั่วไปสามารถนำไปใช้ในการสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เพื่อใช้ในการพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีคุณประพฤตินั้นเหมาะสม อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ นำมาซึ่งการสร้างและพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงสระ ดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเวียงสระ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการคัดกรองผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย ที่นักเรียนขาดวินัย เพื่อเข้าสู่นำคู่มือไปใช้กับผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ดูแลบุตรหลานของตน

1.2 ควรมีหน่วยงานภายนอกที่ทำงานร่วมกับครูในการดำเนินการนำคู่มือไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำคู่มือไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน

1.4 ควรมีการนำคู่มือไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยผู้บริหารมีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ แก่บุคลากรในสถานศึกษา จนกระทั่งมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทยที่ส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก

2.4 ควรมีการวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับบุตร ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ลำดับการเกิดของบุตร จำนวนบุตร รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน และประเภทครอบครัว ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเชิงบวก

แหล่งอ้างอิง

ชายแดน เดชาฤทธิ์ และอัญชลี ชยานุวัชร. (2561). การศึกษาประสบการณ์การทำผิดวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 4(1), 4-22.

ชุมศิริ ตันติธรา. (2559). *ผลการใช้โปรแกรมการสร้างวินัยเชิงบวกที่มีต่อการทำงานของสมอด้านการจัดการของเด็กปฐมวัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. คลังปัญญาจุฬาฯ. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/55711>

ทานิดา ศิลปะ. (2553). *การใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อจัดการขยะบริเวณท่าเทียบหรือท่องเที่ยว: กรณีศึกษาท่าเทียบหรือท่องเที่ยวอ่าวฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- ปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2561). การพัฒนาทักษะสมอง EF กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย. ใน สุภาวดี หาญเมธี, ธิดา พิทักษ์สินสุข, และ ภาวนา อร่ามฤทธิ์ (บ.ก.), *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย* (น. 128-159). มติชน.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2551). *เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยวลี ธนเศรษฐกร และปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2563). *101 เคล็ดลับสร้างเด็กดี มีความสุข. ฐานบุ๊คส์.*
- พัชรา พุ่มพชาติ. (2561). ผลการใช้ชุดฝึกอบรมผู้ปกครองเรื่องการสร้างวินัยเชิงบวกผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อวินัยในตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองจังหวัดชัยนาท. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 13(38), 15-30.
- พิเศษ ปันรัตน์. (2556). *เอกสารการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง หลักและวิธีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- แพรวพรรณ สุริยวงศ์. (2559). *รู้ทันอารมณ์วัยรุ่น รับมือปัญหาความรุนแรง*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. <https://www.thaihealth.or.th/รู้ทันอารมณ์วัยรุ่น-รับมือปัญหาความรุนแรง>
- มูลนิธิตู๋ญญ่พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2562). *ความรุนแรงต่อเด็กสร้างบาดแผลทางใจ*. <https://www.thaichildrights.org/articles/violence01>
- สมบัติ ตาปัญญา. (2563). *การประยุกต์ใช้ วินัยเชิงบวกกับ 8 พฤติกรรมของเด็ก คู่มือสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรมกิจการเด็กและเยาวชน.
- สุกัญญา ฆารสินธุ์ และวรนุช ไชยวาน. (2562). พฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตชุมชนแห่งหนึ่ง อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 4 “การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”* (น. 692). มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี
- อรรพรรณ ล่องลือฤทธิ์. (2565). *คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. <http://www.cpn2.go.th/wp-content/uploads/2020/06/งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.pdf>
- Dreikurs, R., & Stolz, V. (1991). *Children: the challenge: the classic work on improving parent-child relations--intelligent, humane & eminently practical*. Plume.
- Dreikurs, R., Cassel, P., & Ferguson, E. D. (2004). *Discipline without tears: how to reduce conflict and establish cooperation in the classroom*. Wiley.
- Nelsen, J. (2006). *Positive discipline*. Ballantine Books.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: an introductory analysis* (2nd ed.). Harper and Row.